



# BESTÄMMELSER FÖR GRÄV- OCH PLACERINGSTILLSTÅND SAMT ANVÄNDNING AV ALLMÄNNA OMRÅDEN



**KORSHOLM  
MUSTASAARI**

Korsholms kommun  
Samhällsbyggnadsnämnden

2.6.2021  
§ 117

# BESTÄMMELSER FÖR GRÄV- OCH PLACERINGSTILLSTÅND SAMT ANVÄNDNING AV ALLMÄNNA OMRÅDEN

## Innehållsförteckning

<b>1 GRÄVARBETEN PÅ GATOR OCH ANDRA ALLMÄNNA OMRÅDEN .....</b>	<b>4</b>
1.1 Allmänt .....	4
1.2 Avgift för grävstillståndsbehandling och övervakning.....	4
1.3 Fastställande av avgiftsbeloppet.....	4
1.4 Kablar, ledningar och anordningar.....	4
1.5 Arbetstiden.....	5
1.6 Garantitiden .....	5
1.7 Placeringen av konstruktioner på allmänt område.....	5
1.8 Stöd för schaktet .....	6
1.9 Arbetssäkerheten .....	6
<b>2 GRÄVARBETEN.....</b>	<b>6</b>
2.1 Dokument som ska följas vid grävarbeten.....	6
2.2 Ansökan om tillstånd.....	7
2.2.1 Nödvändiga uppgifter och dokument .....	7
2.2.2 Behörighetskrav .....	8
2.2.3 Försummelse av anmälningsplikt.....	8
2.2.4 Syner.....	8
2.2.4.1 Garantisyn .....	9
2.3 Allmänna anvisningar för grävarbeten.....	9
2.3.1 Avgränsning av arbetsplatsområdet .....	9
2.3.2 Trafikreglering på arbetsområde och kontaktinformation på arbetsområdet.....	9
2.3.3 Snyggheten, renhållningen och underhållet på arbetsplatsen .....	10
2.3.4 Trafiken, tillbehören och parkeringen på byggarbetsplatsen.....	10
2.3.5 Kartläggning av ledningar, råmärken och fixpunkter.....	10
2.4 Utfyllnad av schakt och anläggningsdjup .....	11
2.5 Tillfällig beläggning.....	12
2.6 Kvalitetssäkring av grävarbeten .....	12
2.7 Skärningar av gammal beläggning.....	12
2.7.1 Skärningsavstånd.....	12
2.7.2 Övergrävning.....	13
2.7.3 Fogar.....	13

2.8 Anvisning om grävarbetens beläggning .....	13
2.8.1 Särskilda anvisningar för asfaltbeläggning .....	14
2.8.2 Grus .....	14
2.9 Stenläggning .....	14
2.10 Kantstöd .....	15
2.11 Planhet .....	15
2.12 Lock .....	15
2.13 Räcken, trafikmärken och trafikregleringsanordningar .....	15
2.14 Körbanemarkeringar .....	15
2.14.1 Ny markering av övergångsställe .....	15
2.14.2 Grupperingspilar och texter samt övriga körbanemarkeringar .....	16
2.15 Grönarbeten.....	16
2.15.1 Gräsmattor .....	16
2.15.1.1 Skyddande under byggtiden.....	16
2.15.1.2 Reparation av skador.....	16
2.15.1.3 Anläggande av gräsmatta och inledande skötsel .....	16
2.15.2 Buskar.....	17
2.15.2.1 Skyddande under byggtiden.....	17
2.15.2.2 Tillfällig flyttning av buskar.....	17
2.15.2.3 Omplantering av buskar .....	17
2.15.2.4 Reparation av skador.....	17
2.15.3 Träd .....	17
2.15.3.1 Borttagning/flyttning/nyplantering av träd .....	17
2.15.3.2 Skyddande under byggtiden.....	17
2.15.3.3 Skador på träd .....	18
2.15.3.4 Skadad växtlighet.....	18
2.15.3.5 Garanti och garantiskötsel.....	18
2.16 Slutstädningen.....	19
2.17 Tillståndsinnehavarens ansvar för arbetet.....	19
<b>3 ANSÖKAN .....</b>	<b>19</b>
<b>4 VATTENTJÄNSTVERKET.....</b>	<b>19</b>
<b>5 GRÄV- OCH PLACERINGSTILLSTÅND SAMT MARKANVÄNDNINGSTAXOR PÅ ALLMÄNNA OMRÅDEN SAMT ADMINISTRATIVA TVÅNGSÅTGÄRDER PÅ FASTIGHETER SOM ÄGS AV KORSHOLMS KOMMUN.....</b>	<b>20</b>
5.1 Behandlings- och övervakningsavgift för ansökan om gräv- och placeringstillstånd .....	20
5.2 Avgifterna för områdesanvändning, grävarbeten och andra arbeten som utförs på allmänna områden.....	21

5.2.1 Avgift för områdesanvändning (gäller inte placeringstillstånd för kablar och rör som omfattas av separata anvisningar).....	21
5.2.2 Grävarbeten .....	21
5.2.3 Andra arbeten som utförs på allmänna områden.....	22
5.3 Administrativa påföljder.....	22
5.3.1 Administrativa tvångsåtgärder.....	22
5.3.2 Direkt förvaltningstvång.....	23
5.3.3 Rättsmedel .....	23
<b>6 ANSVAR FÖR UPPKOMNA SKADOR.....</b>	<b>23</b>
<b>7 BILAGOR .....</b>	<b>24</b>

### **Benämningar som används i dessa bestämmelser:**

1. Lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden > *som benämning används **Underhållslagen***
2. Med sökande av gräv- och placeringstillstånd avses den som startar projektet eller den som genomför arbetet > *som benämning används **Grävstillståndssökande***
3. Med tillståndsbeviljare avses den som behandlar tillståndet och tillståndsbeviljaren kan också fungera som övervakare av arbetet > *som benämning används **Tillståndsbeviljare***
4. Med övervakare avses en skilt förordnad arbetsövervakare, exempelvis en områdesövervakare för gatuunderhållet e.d. eller i fråga om grönarbeten en representant för grönområdesenheten > *som benämning används **Övervakare***

Bestämmelserna uppdateras årligen eller vid behov.

# 1 GRÄVARBETEN PÅ GATOR OCH ANDRA ALLMÄNNA OMRÅDEN

## 1.1 Allmänt

För grävarbeten på vägar/gator och andra allmänna områden krävs gräv- och placeringstillstånd.

Med gräv- och placeringstillståndet ger kommunen i enlighet med § 14 a i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden kommunens samtycke till grävarbete på gator och allmänna områden, liksom också till den del det hör till grävstillståndsmyndighetens behörighet, kommunens samtycke till permanent ledning, rör eller dylikt på gatuområde.

Syftet med grävstillståndet är att ge kommunen möjlighet att styra, övervaka, tidsplanera och sammanjämka arbeten och utförandet av dem så att de olägenheter som arbetet medför trafiken eller annan användning kan förhindras och minskas.

Strävan är att noga avgränsa dessa arbeten och att arbetet bör göras snabbt och säkert. Därmed medför arbetet så lite olägenheter som möjligt på allmänna områden. Det är förbjudet att använda arbetsområdet till något annat ändamål än det som har anmälts.

## 1.2 Avgift för grävstillståndsbehandling och övervakning

Kommunen har enligt underhållslagen rätt att ta ut en avgift som motsvarar kostnaderna för de arbeten som ska göras på gator och andra allmänna områden, för granskning av anmälan och för övervakning av arbetet.

Den som ansvarar för arbetet ska i fråga om ett arbete som utförs på en väg/gata eller på ett allmänt område lämna in en ansökan om grävstillstånd till kommunen 21 dygn innan arbetet påbörjas. I fråga om arbete som pågår i mindre än tre dygn bör tillstånd ansökas åtta dygn innan arbetet påbörjas. Arbetet kan inledas omedelbart när kommunen har gett grävstillstånd.

Kommunen kan i grävstillståndet ge sådana föreskrifter om utförandet av arbetet som är nödvändiga för att minska olägenheter och skador som arbetet eventuellt medför för smidigheten, säkerheten och tillgängligheten i trafiken, för ledningar och anordningar på gator och allmänna områden samt för konstruktioner på gator och allmänna områden.

## 1.3 Fastställande av avgiftsbeloppet

Avgiften för grävstillståndsbehandling och övervakning fastställs av samhällsbyggnadsnämnden. Den som beviljats grävstillstånd kan påföras en försummelseavgift om arbetet utförs i strid med grävstillståndet. Försummelseavgifterna presenteras i punkt nr 5 samt i *Samhällsbyggnadsnämndens prislista 1.6.2021 / Korsholms kommun*.

## 1.4 Kablar, ledningar och anordningar

Innan ett grävarbete påbörjas ska den som ansöker om tillstånd på egen bekostnad utreda övriga företags och inrättnings ledningar, anordningar och konstruktioner, både under och ovanpå mark. Sökanden bör också se till att avståndet till konstruktionerna är tillräckligt. En övervakare från den inrättning som äger ledningarna, anordningarna och konstruktionerna bör också kallas till platsen innan arbetet inleds. Den som ansöker om tillstånd bör följa inrättningarnas separata anvisningar och bestämmelser och själv skaffa dem från inrättningarna (ex. fjärrvärme, telebolag, kommunen).

Sökanden uppmanas flytta kablar, rör och ledningar samt sina andra anordningar, ifall kommunens intresse senare kräver det (vid exempelvis planändringar eller vägbyggen). För en inrättnings installationsarbete betalar den som förorsakar flyttningen för de första tio åren efter installationen 100 % av flyttningskostnaden. Kostnaderna minskade med åldersavdrag övergår stegvis från den som förorsakat installationen till ägaren under en tidsperiod på 10–30 år. Åldersavdraget gäller enbart byggande för allmännyttigt ändamål, såsom gator och annan kommunal teknik (tabell 1).

0–10 år efter anläggande	10–30 år efter anläggande
Den som förorsakar flyttning betalar flyttningskostnaderna till 100 %	Flyttningskostnaderna förflyttas stegvis från den som förorsakar flyttningen till ägaren; vid 11 år betalar den som förorsakar flyttningen 95 % och ägaren 5 % osv.

Tabell 1.

Kommunen ersätter endast flyttning av kabel med kabel (eller rör) av samma kapacitet, inte en eventuell uppdatering eller kapacitetshöjning.

Kommunen förbinder sig att överföra rätten att ha ledning eller rör till en ny ägare eller arrendator, och vid behov trygga rätten genom att utfärda ett servitut för rutten. Kabel- och fjärrvärmeskador bör omedelbart anmälas till den inrättning som äger kabeln och ledningen samt till den närmaste förmannen.

## 1.5 Arbetstiden

Arbetet bör utföras inom den i tillståndsbeslutet angivna tiden. Extra tid kan beviljas av motiverade orsaker. Motiveringen bör tillställas grävarbetsövervakaren skriftligt.

För avvikande arbetstider bör sökanden ansöka om tillstånd av kommunens miljömyndighet samt meddela den som behandlar ärendet.

De fastigheter och företag som påverkas av arbetet bör informeras om buller- och trafikstörningarna och ges sökandens kontaktuppgifter. Sökanden handhar detta.

## 1.6 Garantitiden

Garantitiden är fyra (4) år från mottagandet av arbetet. Garantitiden för grönarbeten är ett (1) år och den går ut vid utgången av följande års växtperiod (31 oktober).

## 1.7 Placeringen av konstruktioner på allmänt område

Ifall syftet med arbetet är att placera permanenta konstruktioner (t.ex. ledningar, rör, anordningar) på gatan eller annat allmänt område bör placeringen överenskommas med tillståndsbeviljaren (ansökan om placeringstillstånd).

I fråga om placering på allmänna områden räcker det inte med en anmälan.

Ansökan om placeringstillstånd med nödvändiga bilagor tillställs kommunen. Ansökan om placeringstillstånd bör lämnas in minst 21 dagar innan arbetet startar. Om privata ledningar, anordningar och konstruktioner (byggnadsgrund, källare eller dylikt) går in på allmänt område, ingås ett separat avtal om placeringen för konstruktionernas del med tillståndsbeviljaren. Alla konstruktioner på allmänt område ska kartläggas och dokumenteras åt kommunen i dwg- och PDF-format.

Byggnadstillsynen beviljar åtgärdstillstånd för transformatorbyggnader.

## 1.8 Stöd för schaktet

Schaktet stöds i enlighet med schaktplanen. Schaktväggarna stöds ifall slänterna inte kan göras tillräckligt sluttande. Stödmetoden väljs bl.a. utgående från arbets säkerheten, grundningsförhållandena på byggplatsen, schaktets dimensioner, befintliga konstruktioner och trafikregleringarna under den tid arbetet pågår. Stödskonstruktionerna för schaktet bör göras så att det inte uppkommer några skadliga förskjutningar i marken under arbetet. Sökanden svarar för uppgörande och verkställande av schakt.

## 1.9 Arbets säkerheten

Grävarbetet bör planeras och skötas så att det inte medför fara och onödiga olägenheter för trafiken eller arbetstagarna. För arbets säkerheten ansvarar tillståndssökandens säkerhetskoordinator. Ytterligare information: Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten (205/2009).

## 2 GRÄVARBETEN

### 2.1 Dokument som ska följas vid grävarbeten

- Denna anvisning
- Asfaltentreprenaddokumentet 2016, arbetsbeskrivningen; Finlands Kommunförbund och PANK ry
- Asfalttillnormit 2011, korrigerande blad 2013; PANK ry
- Tilapäiset liikennejärjestelyt katualueella; Suomen kuntatekniikan yhdistys SKTY:s publikation 1/2013 om tillfälliga trafikregleringar på gatuområde
- Allmänna avtalsvillkor för byggnadsentreprenader (YSE 1998)
- Sulku- ja varoituslaitteet – Laatuvaatimukset ja käyttö, Liikennevirasto 2018
- InfraRYL, Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset, Päälllys ja pintarakenteet (2017) ja Maa-, pohja- ja kalliorakenteet (2018)
- Anvisningarna för byggande av tillgängliga miljöer SuRaKu 8, tillfälliga trafikarrangemang
- Allmänna anvisningar om användningen av trafikmärken; Vägförvaltningen 2003/ uppdatering Vägtrafiklagen 10.8.2018/729
- Användningen av trafikmärken på gator, Kommunförbundet 2012
- Finlands kommunförbunds anvisningar om kabelgrävningsarbeten
- Kaapelikaivantotyöt, yleinen työselostus 1999
- Tienrakennustyömaat – Vägarbeten; Vägförvaltningen 2009
- Korsholms kommuns byggnadsordning
- Betoni- ja luonnonkivituotteet päällysterakenteena (Betong- och Naturstensprodukter som beläggning); Finlands kommuntekniska förening, publikation nr 14
- Viheralueiden hoito VHT 14 – Hoidon laatuvaatimukset, Viherympäristöliitto Grönmiljöförbundet ry:s publikation 55 (Skötsel av grönområden – Kvalitetskraven på skötseln)
- Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT 17, Viherympäristöliitto -Grönmiljöförbundet ry:s publikation 49 (Allmän arbetsbeskrivning för grönbyggande)
- Skyddande av växtligheten vid bygg- och grävarbeten: Kasvillisuuden suojaus rakennus- ja kaivutöiden aikana; Grönområdesenheten 19.11.2015
- Johtolaitosten kaivutyöohjeet
- Vaara vaanii kaivannossa -ohje



- SFS-5608
- Telekaapelit ja maantiet 2009 ohjetta

Om ovanstående anvisningar uppdaterats, följs alltid den senaste versionen.

## 2.2 Ansökan om tillstånd

### 2.2.1 Nödvändiga uppgifter och dokument

Innan ett grävarbete inleds ska en anmälan om grävning och en trafikregleringsplan samt en ledningsutredning göras och inledande syn överenskommas med den som beviljar tillstånd.

Tillstånd ansöks med blanketten för ansökan om grävstillstånd.

I ansökan om gräv- och placeringstillstånd ska ingå följande uppgifter:

- Tillståndssökande som ansvarar för tillståndsvillkoren
- Tillståndssökandens ansvariga kontaktpersoner
- Person som ansvarar för grävarbetet dvs. kontaktpersoner med telefonnummer och e-postadress
- Byggarbets- och trafikregleringsplan
- Uppgifter om arbetet, tidpunkter när arbetet startar och när det är färdigställt
- Eventuellt gemensamt schakt
- Arbetstiden
- Arbetsutrymme som behövs per dygn
- Ritningar där det framgår vad som ska göras samt placering av eventuella skåp och ledningar (exv. AX 185 kabelns placering i tvärskärning). Nya kablar, rör och skåp med annan färg än planeringen i övrigt.
- Fotografier från arbetsområdet med skissade dragningar/kanaler
- Ersättningsförslag uppgörs av sökanden. Exempelvis för stolpar, transformatorer eller markanvändnings arrenden (ex. nyttjanderätt vid transformatorstationer)
- Faktureringsuppgifter
- Utgångsläget är att vägundergångar på belagda vägar görs genom borring eller tryckning. Undantag kan beviljas i särskilda fall.

I trafikregleringsplanen ska framgå det område som per arbetsskede förses med trafikregleringsanordningar. Vid behov ska också ett på förhand ansökt placeringstillstånd bifogas till ansökan.

Schaktlinjens eller schaktets placering på gatuområde eller i terrängen bör ovillkorligen framgå av planerna. Tillståndsgivaren och övervakaren ska alltid informeras om eventuella planändringar.

Det ska finnas tillstånd för tillfällig stängning av en väg eller gata. Till ansökan om grävstillstånd ska fogas kommunens beslut om tillfällig avstängning av gata när en gata stängs av helt. Vid arbeten på belagda vägar ska bältmaskin med gummi/plastplattor användas eller gummihjulförsedda arbetsmaskiner.

För transformatorer ska sökanden ha bygglov (s.k. åtgärdstillstånd) som beviljas av byggnadstillsynen.

Anhållan om markplaceringstillstånd för transformatorstationer behandlas i samband med grävstillståndet. Även avstånd till vägar ska framgå av ritningar.

**Grävstillstånd:**

För grävarbete på väg/gatuområden eller andra allmänna områden ansöks om tillstånd. Grävstillståndet innehåller också alltid tillstånd för placering av permanent ledning, rör, fördelningskabel, skåp osv.

**Placeringstillstånd:**

Kan vid behov ansökas före grävstillståndet.

**Anmälan om arbete/grävning:**

Vid oförutsedda felreparationer på gator, vägar och andra allmänna områden ansöks om tillstånd omedelbart när felreparationen inleds eller senast följande arbetsdag. Ansökan görs på samma blankett och kartorna samt trafikregleringarna lämnas in i form av separata bilagor. Tillstånd för oförutsedda arbeten till exempel efter stormar, skyfall eller trafikskador kan i akuta fall ges muntligen av tillståndsgivaren.

**Gemensamt schakt:**

Ur ansökan om gräv- och placeringstillstånd för ny rörläggning bör framgå de företag som genomför ett gemensamt schakt tillsammans med den som ansöker om grävstillstånd. Med detta främjas samarbetet i fråga om grävningen på gatuområde och samtidigt främjas tillståndsbehandlingen. Samtliga ägare till anordningarna bör alltid ha gräv- och placeringstillstånd. Ansökan om gräv- och placeringstillstånd kan beviljas med ett enda tillstånd under förutsättning att det finns fullmakt för ansökan om tillstånd av övriga delaktiga. Tillståndsavgiften uppbärs av samtliga deltagare.

I gräv- och placeringstillståndet som kommunen uppgör anges vem som är övervakare för projektet i fråga.

## 2.2.2 Behörighetskrav

Den person som ansvarar för grävarbetet ska ha ett av Väylä godkänt Vägskydd 2-kort och övriga som arbetar på arbetsområdet ska ha ett giltigt Vägskydd 1-kort.

## 2.2.3 Försummelse av anmälningsplikt

Försummelse kan leda till bestraffning och den som ansvarar för arbetet kan dömas till sanktioner (underhållslagen § 17).

## 2.2.4 Syner

Vid grävarbeten förrättas alltid en inledande syn innan arbetet påbörjas. (För motsvarande arbeten beror det på arbetets karaktär och plats.) Tillståndssökande beställer synen från tillståndsbeviljaren senast en vecka före arbetet inleds.

Vid synen ska sökanden vid behov visa upp grävstillståndet och trafikregleringsplanen samt eventuellt en utredning över grävarbetet (t.ex. ledningsutredning, vvs-, el- och konstruktionsplaner).

Vid synen konstateras bl.a. läget, kvaliteten på och skicket av asfalt- och stenbeläggningar, trafikregleringsanordningar, gatubelysning, körbanemärkningar, inredning samt träd, buskar och andra planteringar. Vid synen kommer man överens om återställandet av området och eventuell kostnadsfördelning, om kommunen deltar i kostnaderna. Ett protokoll görs upp över synen och tillståndssökanden och tillståndsbeviljaren får egna exemplar av protokollet och kommunens vägunderhåll får en kopia av protokollet. När arbetet är klart bör tillståndssökanden göra en anmälan till tillståndsbeviljaren om att arbetet är klart och beställa en slutsyn, där arbetsområdets skick granskas och arbetet tas emot.

Den som ansöker om tillstånd ska på egen bekostnad reparera eller ersätta alla de skador och olägenheter som grävarbetet eventuellt medför kommunen eller tredje part. Det här gäller också sättningar i gatu- eller vägyta som uppstår senare på arbetsplatsområdet under garantitiden.

I brådskande fall har kommunen utan att höra den som har ansökt om tillstånd rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att eliminera olägenheter eller sköta en försummad ledningskartläggning. Kostnaderna för åtgärderna uppbärs av tillståndssökanden.

#### **2.2.4.1 Garantisyn**

En garantisyn ska hållas innan garantitiden utgår. Tillståndsgivaren uppgör ett register vid vilka tidpunkter garantitider utgår enligt datum för slutsyn.

Tillståndsgivaren och sökanden håller en gemensam syn. Tillståndsgivaren överenskommer med sökanden om lämplig tid för denna garantitida slutsyn.

Ifall det uppkommer fel eller brister beroende på arbetet under garantitiden ska sökanden åtgärda dessa. Vid små och enkla arbeten överväger tillståndsgivaren om garantitida slutsyn behövs.

### **2.3 Allmänna anvisningar för grävarbeten**

#### **2.3.1 Avgränsning av arbetsplatsområdet**

Grävningen och de funktioner som är anknutna till den bör begränsas till ett så litet område som möjligt så att olägenheterna för trafiken blir så små som möjligt. Väg arbetsmärken ska sättas upp innan grävningsarbetet inleds. Då arbetet är färdigställt demonteras alla tillfälliga märken och anläggningsutrustningar.

Arbetsområdet bör spärras av med skyddsstaket, avspärrningsbommar och -pyloner samt förses med blinkande ljus i enlighet med anvisningarna. Alla skyddsanordningar mellan fotgångar- och cykelområden samt schakt bör absolut tåla att man lutar sig mot dem.

Flagglinor och plastband kan användas enbart i anslutning till skyddsstaket för optisk styrning av trafiken, aldrig för skydd av schakt och inte heller för avgränsning av arbetsområde.

#### **2.3.2 Trafikreglering på arbetsområde och kontaktinformation på arbetsområdet**

Den som ansöker om tillstånd ansvarar för trafiksäkerheten på gatan och smidigheten i trafiken. Schaktens skyddsstaket bör förses med reflekterande material och vara minst 110 cm höga.

Trafikregleringsanordningarna som används bör vara av sådana modeller som Trafikledsverket (Väylä) godkänner. Trafikregleringsanordningar med nödvändiga förhandsmärken får placeras endast på det område som är i användning under den tid arbetet pågår och som ingår i den trafikregleringsplan som har uppgetts i grävstillståndet (se bilaga 2).

I första hand övertäcks permanenta trafikmärken som inte behövs under den tid arbetet pågår. Märken som står i vägen för grävningen flyttas bredvid det ställe där de stått eller till en tillfällig betongfot. De trafikmärken, körbanemarkeringar, ventilskyltar och motsvarande märken som har avlägsnats för den tid arbetet pågår, sätts tillbaka på sina platser. Alla trafikstyrningsarrangemang ska genast avlägsnas när arbetet är klart.

Vid mera omfattande projekt ska det på arbetsplatsen finnas en separat arbetsplatstavla, av vilken det framgår grävarbetets syfte och hur länge det pågår samt kontaktuppgifter till tillståndssökanden och den som ansvarar för arbetet.

Övervakaren godkänner och tar ställning till behovet av arbetsplatstavla. Kostnaderna hör till sökanden.

### **2.3.3 Snyggheten, renhållningen och underhållet på arbetsplatsen**

Arbetsplatsen och dess omgivning ska hållas snygga. Spridning av grävmassor, vatten från arbetsplatsen och annat material i omgivningen bör förhindras.

Rengöringen är på byggarbetsplatsens ansvar. De arbeten som utförs och de ledningar, rör, bankar och dylika anordningar som anläggs får inte hindra ytvattenströmningen, inte skada dagvattenssystemet eller täckdikningen.

Om grävarbetet förhindrar normalt maskinellt underhåll och normal maskinell rengöring ska den som har fått tillstånd sköta underhållet och renhållningen av det område som hör till arbetsområdet, i enlighet med bestämmelserna i underhållslagen.

Ifall renhållningen försummas, har den som beviljar tillstånd rätt att utföra underhålls- och renhållningsarbeten på allmänna områden i anslutning till arbetsområdet på sökandens bekostnad. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att ytan är jämn och att halka, dammbildning och hålbildning bekämpas på de leder där arbetet pågår.

Vägytan ska så snabbt som möjligt återställas med asfalt på asfalterade ytor. Ifall detta inte är möjligt, ska ytan anläggas med oljegrus eller dylikt och senast följande år beläggas. Sökanden svarar även för vinterunderhållet på arbetsplatsen.

### **2.3.4 Trafiken, tillbehören och parkeringen på byggarbetsplatsen**

I byggarbetsplatsplanen bör arbetsplatstrafiken och -parkeringen samt placeringen av arbetsplatstillbehören (bl.a. jordmassor och byggnadsmaterial) presenteras. Det är förbjudet att lagra överflödiga gräv- och jordmassor på arbetsområdet och vid sidan av schaktet.

Placeringen av byggmaterial utanför byggarbetsplatsområdet bör överenskommas med övervakaren. Enbart den mängd fyllnadsjord som behövs i det dagliga schaktarbetet får lagras på byggarbetsplatsområdet, överflödiga jordmassor måste föras bort. Med tillstånd av övervakaren kan gräv- och jordmassor lagras på en separat mellanlagringsplats (under tio lass), som ska städas upp inom en vecka från att arbetet är klart.

Parkeringen i anslutning till arbetsområdet (arbetsmaskinerna och de anordningar som behövs för utförande av arbetet) bör skötas i enlighet med tillståndet. Personbilar bör parkeras på områden som är reserverade för allmän parkering.

### **2.3.5 Kartläggning av ledningar, rämärken och fixpunkter**

Om ett rämärke på grävningsområdet skadas eller försvinner i samband med grävarbetet krävs det en fastighetsbestämningsförrättning för att få rämärket återställt. Den som förorsakat skadan bör omedelbart kontakta fastighetsägaren och övervakaren. Man får inte själv placera ut rämärken. Fastighetsbestämningsförrättning inleds på basen av en skriftlig ansökan av markägaren eller den som har förorsakat att rämärket har försvunnit. Ansökan bör lämnas in till den myndighet som ansvarar för fastighetsbildningen i området dvs. Lantmäteriverket.

De under- och ovanjordiska ledningar och anordningar som har anlagts eller flyttats i samband med byggandet ska kartläggas av den inrättning som äger och upprätthåller dem. Den inrättning som äger ledningarna och anordningarna måste ge ledningskartor och visningar samt anvisningar åt dem som gräver. I fråga om skyddet av ledningarna bör bestämmelserna i SFS 6000-8-814/SFS-5608 (skydd och varningsband för kablar som grävs ner i jorden) iakttas.

## 2.4 Utfyllnad av schaktet och anläggningsdjup

Rör- och kablar ska anläggas på ett djup som är minst 700 mm. Även vid dikesövergångar ska rör- och kablar vid dikesbotten anläggas på ett djup minst 700 mm, för att möjliggöra framtida dikesrensningar.

I fråga om utfyllnaden av schaktet följs gällande InfraRYL-anvisningar. Konstruktionslagren görs i enlighet med gatuplanerna eller med befintliga konstruktionslager. Schaktet fylls ut och komprimeras i högst 30 cm skikt. Det bärande lagret under asfaltbeläggningen görs alltid av bergskross. Fördelande lager görs av bergskross och filtrerande lager av bergskross eller sand enligt den befintliga konstruktionen. Totalt ska konstruktionslagren alltid vara minst lika tjocka som den tidigare konstruktionen. Schaktet fylls ut jämnt på båda sidorna av röret eller kabeln så att håligheter undviks. Utfyllnaden och komprimeringen görs konstruktionslagervis.

Korsholms kommun har sedan år 2016 använt förutom krossgrus och sand, även masugnssand. En vägkropp av masugnssand får INTE grävas sönder. Ifall någon av speciella orsaker är tvungen att öppna detta ska det överenskommas med övervakaren på förhand. Sökanden anskaffar i sådant fall masugnssand på egen bekostnad.

Vägunderfarter görs alltid genom att trycka eller borra på dessa platser.

Utfyllnaden och förtätningen av de filtrerande, fördelande och bärande lagren görs enligt nedanstående tabell 2. I fråga om vatten- och avloppsschakt sker den slutliga utfyllnaden om komprimeringen i högst 0,5 meters skikt.

Konstruktionslager	Utfyllnad och komprimering, maximitjocklek
Bärande lager	30 cm
Fördelande lager	30 cm
Filtreringslager	30 cm
Slutlig utfyllnad av VA-schakt	50 cm

Tabell 2

Före den slutliga beläggningen bör komprimering genomföras med en tillräckligt effektiv markvibrator samt bevattnas så att konstruktionslagren under beläggningen uppfyller de bärighetskrav som gäller för vägar. Beläggningen ska återställas i enlighet med den godkända gatuplanen eller i det skick den var före arbetet. När kommunaltekniska ledningar eller rörkanaler installeras bör plats och höjdnivåer anges i ansökningsplanerna. Därtill ska anläggandet under bankfyllda, asfalterade huvud- och matargator ske genom penetrering, borring eller någon annan "no dig"-metod.

Det är inte tillåtet att anlägga värmeisolering på gatuområde utan tillstånd. Befintlig värmeisolering monteras tillbaka i samma position. Under vintern bör man se till att is och snö inte hamnar i schaktet. I oklara fall ger övervakaren ytterligare anvisningar. Området bör efter utfyllnaden av schaktet omedelbart återställas i sådant skick att det är tryggt för trafiken (se punkt 2.5 och 2.8).

## 2.5 Tillfällig beläggning

Ett schakt bör efter utfyllnadsarbetet omedelbart få tillfällig beläggning när det gäller vägar/gator.

Viktiga fotgängarområden och cykelvägar ska utföras med tillfällig beläggning **om** det inte är möjligt med permanent beläggning genast.

Detta bör avtalas med övervakaren från fall till fall. Den tillfälliga beläggningen bör vara bunden, om inget annat har överenskommit skriftligen med tillståndsbefälhavaren. Som tillfällig beläggning används PAB-massa (oljegrus), och senare ersätts den med den slutliga beläggningen. Schaktets tillfälliga och slutliga beläggning bör vara på samma nivå som den gamla beläggningen.

Tillståndssökanden bör se till att den tillfälliga beläggningen förblir i säkert trafikerbart skick och jämnt tills dess att arbetet är helt klart samt arbetet har godkänts och tagits emot.

## 2.6 Kvalitetssäkring av grävarbeten

De obundna skikten under beläggningen bör före den slutliga beläggningen uppfylla bärighetskraven i enlighet med InfraRYL 2010. Kvaliteten på asfaltbeläggningarna kan undersökas bl.a. med hjälp av borrhov.

Om tillståndsbeslutet innehåller krav på kvalitetssäkringsprover är den som har ansökt om tillstånd skyldig att låta göra dem. Resultaten med utlåtanden bör tillställas tillståndsbefälhavaren som bilaga till meddelandet om att arbetet är klart. Tillståndssökanden bör av en certifierad instans beställa de kvalitetssäkringsprover som krävs. Kommunen har rätt att utföra kvalitetssäkringsprover på objektet. Kostnaderna för arbetet faktureras tillståndssökanden, ifall bärighetsvärdena eller beläggningarna inte uppfyller kraven.

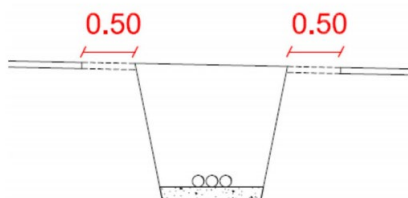
Det är möjligt att komma överens om annat i fråga om faktureringen av kostnaderna mellan tillståndssökanden och tillståndsbefälhavaren.

## 2.7 Skärningar av gammal beläggning

### 2.7.1 Skärningsavstånd

Beläggningen görs i samtliga fall 0,5 meter bredare än schaktet vid bägge kanterna, så att kanten av schaktet och beläggningens fog kommer på olika ställen och kanterna skärs så att de blir raka (bild 1).

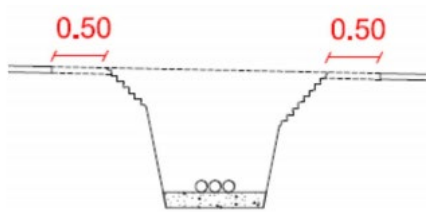
Bild 1. Tvärschakt



## 2.7.2 Övergrävning

Om schaktkanten har rasat och det därmed har förorsakat övergrävning av schaktet skärs asfaltkanten på ovan beskrivet sätt så att den blir rak på minst 0,5 meters avstånd från övergrävningsstället (bild 2).

Bild 2. Tvärschakt, övergrävning

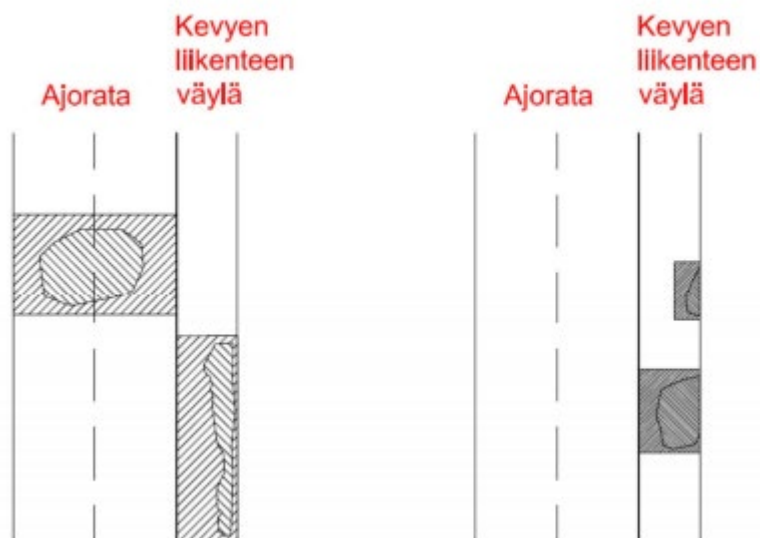


## 2.7.3 Fogar

Beläggningfogarna ska vara i samma riktning som gatan eller vinkelräta i förhållande till färdriktningen. (Se bild 3)

Längsgående skarv på gång- och cykelvägar är inte tillåtna. Detta innebär att asfalt ska avlägsnas på hela vägbredden och formas och därefter asfalteras på hela vägbredden.

Bild 3. Beläggningfogar



Den skurna kanten bör på hela sträckan inför beläggningen behandlas med lim (bitumenemulsion). Asfaltfogarna behandlas efter beläggningen ovanpå på ca 20 centimeters bredd med lim och torr stenaska eller sand.

På körbanor samt på lättrafikleder ska grundningsarbetet för beläggningen göras så att den skurna, skarpa asfaltfogen inte medför störningar eller fara för trafiken. Skarpa asfaltkanter ska i färdriktningen fasas exempelvis med kall reparationsmassa till lutningen 1:5.

## 2.8 Anvisning om grävarbetens beläggning

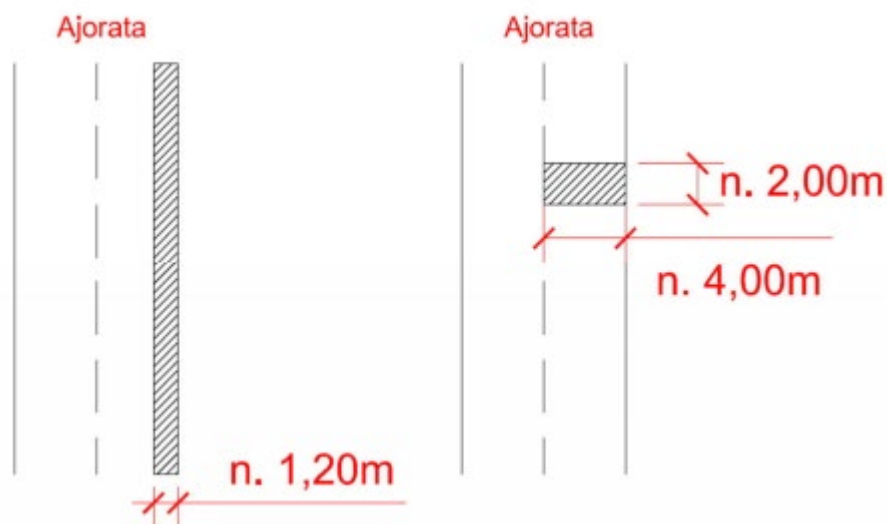
Beläggningsskikten ska vara minst desamma som på andra ställen i gatan.

Om beläggning inte är möjligt genast när grävarbetet är klart, används tillfälligt material PAB-V (oljegrus) eller B (se punkt 2.5). För PAB gäller samma krav på planhet som i fråga om slitageskiktet omkring schaktet. Tillfällig beläggning ska på planevägar vara 60 mm och på lätttrafikleder 40 mm.

### 2.8.1 Särskilda anvisningar för asfaltbeläggning

Beläggningsytor som är mindre än 8 m<sup>2</sup> på körbanan kan tillfälligt beläggas för hand. Större ytor beläggs alltid med asftraläggmaskin. Vintertid ska tillfällig beläggning anläggas med lappningsmassa, exempelvis oljegrus.

*Bild 4. På ett beläggningsområde enligt bilden kan massan beläggas för hand.*



De slutliga beläggningslagren ska anläggas så fort som möjligt, dock inom två veckor från att grävarbetet är klart. Den slutliga beläggningen efter grävarbete som har gjorts under den tid marken är frusen ska anläggas före 30.6 innevarande år. Den som ansöker om grävtillstånd ska se till att den tillfälliga beläggningen förblir i tillfredsställande skick för trafiken och jämn även vintertid.

Den som ansöker om grävtillstånd ansvarar för samtliga skador som åsamkas andra till följd av arbetet samt svarar för skadeersättning och kostnaderna för skadorna. Om en sökande försummar skötseln av ett objekt under arbetets gång så att det medför risker i trafiken, har väghållaren rätt att vidta de åtgärder som behövs på sökandens bekostnad.

### 2.8.2 Grus

Grusgator bör repareras i enlighet med övervakarens anvisningar. Schaktets ytmaterial bör vara detsamma som den omgivande gatans yta.

### 2.9 Stenläggning

Innan reparationsåtgärder på en stenläggning vidtas ska den omgivande stenläggningen rivas upp så att schaktets reparerade yta förenas utan fogar med den gamla omgivande beläggningen.

Beläggningar av betong och natursten ska repareras med material som till sin beskaffenhet (färg, form, material och mönster) motsvarar den tidigare beläggningen.

De upprivna materialen ska återanvändas ifall de inte har tagit skada eller är för slitna (gäller på körbanor).



## 2.10 Kantstöd

De kantstöd som har rubbats från sin plats i samband med grävarbetet ska återställas i enlighet med gatunivån. Kantstöd vid skyddsvägar och lättrafikledsovergångar anläggs i enlighet med anvisningarna.

Ifall kantstödens position är oklar (sidoriiktning eller höjdläge), ger övervakaren reparationsanvisningar. Reparationsåtgärderna ska alltid genomföras så att linjerna ser naturliga ut enligt ögonmått. Om kantstödet har gått av i samband med grävarbetet, ska den som ansökt om tillstånd på egen bekostnad ersätta det skadade kantstödet med intakta stenar.

När betong- eller asfaltkantstöd används ska alla infarter och nedsänkningar göras med samma material som har funnits på platsen tidigare eller det som har angivits i gatuplanen.

## 2.11 Planhet

Planheten undersöks i gatans längd- och tvärriktning exempelvis med en tre meters linjal. Vid behov jämförs arbetets kvalitet med PANK ry:s asfaltnormer.

Det får **inte** bildas vattenpölar på beläggningen.

## 2.12 Lock

Locken till inspektionsbrunnar och ventiler ska vara 3–5 mm lägre än gatans yta. Locken till regnvattenbrunnar ska vara 5–10 mm lägre än gatans yta. Vid installationen följs InfraRYL:s gällande anvisningar.

## 2.13 Räcken, trafikmärken och trafikregleringsanordningar

Vid utplaceringen bör trafiken omkring vägarbetet beaktas. De får inte förhindra en smidig användning av lederna. Vägarbetet får inte skymma gällande trafikmärken och andra trafikregleringsanordningar. Med beslut av den som beviljat tillståndet kan de flyttas eller övertäckas på gemensamt överenskommet sätt. Skadade räcken bör repareras eller förnyas.

Märken efter skadorna får inte synas i slutresultatet. Skadade trafikmärken förnyas i enlighet med gällande normer. Se närmare anvisningar i Finlands Kommuntekniska förenings publikation 1/2013, punkt 5.4 Tilapäiset liikennejärjestelyt katu- ja yleisillä alueilla (Tillfälliga trafikarrangemang på gatuområden och allmänna områden).

## 2.14 Körbanemarkeringar

Körbanemarkeringarna ska göras enligt gällande normer, bl.a. InfraRYL och Trafikledsverket. Skadade markeringar ska repareras inom en vecka efter det att schaktet har fått sin slutliga beläggning.

### 2.14.1 Ny markering av övergångsställe

Ett övergångsställe ska markeras på nytt i dess helhet, om mindre än 60 % av den ursprungliga ytan med ränder återstår. Övergångsställena markeras på nytt i enlighet med de mått som är fastställda i gatuplanen.

## **2.14.2 Grupperingspilar och texter samt övriga körbanemarkeringar**

Grupperingsmarkeringarna, texterna och övriga symboler ska märkas ut på nytt om grävarbetet skadar dem så att deras syfte inte entydigt syns eller att de syns väsentligt mindre exempelvis på grund av fläckar eller nötning till följd av vägarbetet.

Ifall avlägsnad körbanemarkering varit anlagd med massa ska även reparationen vara det.

## **2.15 Grönarbeten**

Före grävarbeten på grönområden hålls en i grävstillståndet angiven syn, där en representant för samhällsbyggnadsavdelningens grönområdesenhet är närvarande. Vid synen fastställs skyddsåtgärderna i fråga om växtligheten och eventuellt avlägsnande eller eventuell flyttning, mellanlagring och omplantering av växtlighet. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid skyddet av gatu- och parkträd. De vårdande beskrivningar som behövs utförs av en yrkeskunnig trädgårdsmästare.

### **2.15.1 Gräsmattor**

#### **2.15.1.1 Skyddande under byggtiden**

Den gräsmatta som ska bevaras skyddas genom att man bygger ett stadigt staket av trä (höjd minst en meter) runt gräsmattan, om man inte kommer överens om något annat med övervakaren. Innanför inhägnaden får inte byggnadsmaterial eller dylikt upplagras och det är heller inte tillåtet att köra med arbetsmaskiner eller fordon där.

#### **2.15.1.2 Reparation av skador**

De skador på gräsmattan som uppstått i samband med byggarbetet ska återställas genom reparationssådd. Jorden i de skadade partierna ska fräsas ner till 15 cm djup och återställas i enlighet med anvisningen för reparationssådd eller på ett sätt som separat avtalas med övervakaren.

#### **2.15.1.3 Anläggande av gräsmatta och inledande skötsel**

##### **Sådd gräsmatta**

Jordskikten under gräsmattan jämnas ut och ett växtunderlag sprids på bottenskiktet. Växtunderlaget ska vara minst 15 cm tjockt efter att det har packats. Som växtunderlag används bl.a. en grundgödsblad och kalkad mullblandning, som uppfyller kvalitetskraven som ställs på växtunderlag för grönarbeten, i enlighet med InfraRYL 2010. Växtunderlaget jämnas ut och packas. Gräsfrön sås 1,5–2,5 kg/ar. Efter sådden myllas fröna genom att ca 1 cm jord försiktigt räfsas över fröna. Efter myllningen vältras det sådda området ännu en gång, t.ex. med gallervält. Det sådda området ingärdas för att förhindra att någon går och trampar ner gräsmattan. Inhägnaden avlägsnas först efter att gräsmattan har börjat växa ordentligt.

##### **Färdig gräsmatta**

På centrala områden kan det förutsättas att istandsättningen av gräsmattan sker med färdig gräsmatta. Färdig gräsmatta kan användas under hela växtperioden. Den färdiga gräsmatta som används ska vara sådan som har odlats till färdig gräsmatta. En färdig gräsmatta ska läggas ut senast inom 24–48 timmar efter att den har lyfts upp. Gräsullarna ska vattnas och skyddas från direkt solsken. Som växtunderlag används färdig gödsblad och kalkad mull. Växtunderlaget ska packas och jämnas ut innan den färdiga gräsmattan läggs ut. Efter att gräsmattan har rullats ut vältras mattan lätt och skarvarna trycks ihop.

Färdig gräsmatta ska vattnas dagligen under de två första veckorna.

## **2.15.2 Buskar**

### **2.15.2.1 Skyddande under byggtiden**

Enskilda buskar och buskgrupper skyddas med ett enhetligt och stadigt trästaket (höjd minst en meter), om man inte kommer överens om någonting annat med övervakaren. Staketet ska byggas så att buskarna är klart innanför inhägnaden.

### **2.15.2.2 Tillfällig flyttning av buskar**

Flyttning av buskar ska alltid separat överenskommas med övervakaren. När buskar flyttas under växtperioden ska särskild uppmärksamhet fästas vid vattningen och bevarandet av fuktigheten. Buskarna flyttas med rotklump till en skuggig plats. Rötterna vattnas och täcks med en fuktig blandning av torv och mull. Efter flyttningen beskärs buskarna på sökandens försorg i enlighet med övervakarens anvisningar. Buskarna ska vattnas en gång per vecka under den tid de är planterade på annat ställe.

### **2.15.2.3 Omplantering av buskar**

Buskarna planteras tillbaka på sina gamla ställen så att avståndet mellan dem förblir detsamma som tidigare. De ska planteras så djupt i marken att rötterna är ordentligt täckta. Buskarna får inte planteras för djupt utan rothalsen ska ligga på samma nivå som jordytan. Växtunderlaget packas kring busken genom att marken lätt trampas ner. Efter planteringen vattnas buskarna väl. På centrala områden används under sommarmånaderna krukodlade plantor. På planteringsområdet läggs ett 7–10 cm tjockt lager av barktäckning ut oberoende av om det har funnits barktäckning från förr eller inte. När grävarbetet sker på områden med buskar ska de buskar som avlägsnas därifrån återställas med planerliga eller tillsammans med övervakaren separat överenskomna växter.

### **2.15.2.4 Reparation av skador**

Skadade och döda skott i anslutning till byggnadsarbetet skärs eller sågas av på grävstillståndssökarens försorg. Ifall en buske har skadats svårt, förnyas den.

## **2.15.3 Träd**

### **2.15.3.1 Borttagning/flyttning/nyplantering av träd**

Det är absolut förbjudet att fälla eller flytta träd. Om arbetet förutsätter att ett träd fälls, ska detta nämnas då tillstånd ansöks eller alternativt ska övervakaren omedelbart kontaktas om situationen uppstår. Man ska också beakta naturträd som ligger farligt nära schaktkanten eller vid grävarbeten invid kanten till en befintlig skog. Träd som avlägsnas från grävområdet för att ge rum för grävningen ska återställas med trädbestånd av avtalad storlek i enlighet med anvisningarna, om inte annat överenskomms med övervakaren.

### **2.15.3.2 Skyddande under byggtiden**

#### **Enskilda träd: Trädkronan**

Grenar får inte avlägsnas, brytas av eller bindas ihop. Om det inte finns tillräckligt med utrymme för maskiner eller dylikt under trädkronan ska övervakaren kontaktas.

### **Enskilda träd: Stammen**

Trädstammen skyddas med enhetlig brädfodring. Brädfodringen ska sträckas ända till de understa grenarna, till max fyra meters höjd. Bräderna ska fästas ihop med t.ex. järntråd på 4–5 ställen. En uppmjukande stoppning ska sättas mellan trädet och brädfodringen, t.ex. filterduk.

### **Rötter**

När man arbetar på ett område där det finns rötter (= det markområde som trädkronan täcker) ska grävlinjen preciseras med övervakaren innan grävarbetet påbörjas. Om man vid byggarbeten är tvungen att arbeta nära ett trädets rötter ska rotsystemet skyddas med bärande skyddslager.

På jorden utbredds ett isolerande eller förstärkande lager (t.ex. en filterduk). Ovanpå det isolerande lagret kommer ett lager av grus eller makadam (kornstorlek 15/50 mm). Lagret ska vara minst 250 mm tjockt. Då man avlägsnar skyddet får trädets rötter eller stam inte skadas. Om det vid grävarbeten kommer fram stora rötter (diameter > 4 cm) ska schaktkanterna stödas vid trädet, samt ska trädrötterna skyddas med fuktig torv. På vintern ska avtäckta rötter skyddas omedelbart genom att de täcks med säckväv eller torv.

Skadade rötter ska kapas av ända intill friskt träd. Schakt på område med rötter ska godkännas av övervakaren innan schaktet fylls igen.

### **Trädgrupper**

Trädgrupper ska skyddas med stadigt trästaket eller annan skydds konstruktion som separat överenskomms med övervakaren. Staketet ska vara minst en meter högt och det ska sträcka sig ända till utkanten av trädkronan. Inom det inhägnade området får man inte förvara byggmaterial eller dylikt. Det är inte tillåtet att köra med arbetsmaskiner eller fordon i inhägnaden.

### **2.15.3.3 Skador på träd**

Den som ansökt om tillstånd är skyldig att omedelbart meddela övervakaren om skador som har uppkommit. Priset för en trädskada är 500 €/skadat ställe. Om skadan på trädets bark är större än hälften av trädets maximala omkrets ska trädet förnyas. Den som ansökt om tillstånd ska reparera skadorna och förnya skadade träd, buskar och annan växtlighet eller konstruktion. I synnerhet bör ändringar i trädens omgivning beaktas, det kan t.ex. leda till en risk för fallande träd.

### **2.15.3.4 Skadad växtlighet**

Skadad växtlighet hanteras i enlighet med tillståndsbeviljarens kvalitetsanvisningar.

För planterade träd och övrig växtlighet gäller följande:

Ersättningen för skador på buskar, träd, trädgårdsland och dylikt beräknas i enlighet med Lantmäteriverkets senaste officiella publikation "rekommenderade ersättningar på fastigheter" i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut 1.4.2014/§ 61.

Behovet av förnyelse bedöms av övervakaren. Om träd, buskar, gräsmattor och blomplanteringar inte har iståndsatts inom två veckor från övervakarens anmärkning, eller i fråga om arbeten under vinterperioden före utgången av maj månad, har övervakaren rätt att låta utföra iståndsättningsarbetet på bekostnad av den som erhållit tillståndet.

### **2.15.3.5 Garanti och garantiskötsel**

Ansvar för skötseln av gräsmatta och övrig växtlighet bärs ända till garantitidens utgång av den som har erhållit tillståndet. Den som ansökt om tillstånd kan beställa skötseln under garantitiden av en utomstående serviceproducent, om sökanden inte har möjlighet att sköta ärendet på sakenligt sätt.

Garantisynen av växtligheten och övrigt grönbyggnade genomförs tillsammans med övervakaren vid en tidpunkt som avtalas separat.

Gräsmattsområden bör vid garantitidens utgång vara grönskande och klippta och grönskan bör täcka över 90 %. Garantitiden för grönarbetets del är ett år och går ut vid utgången av följande års växtperiod (31 oktober).

I fråga om garanti- och garantiunderhållsarbeten följs skötsel- och bygganvisningarna för grönområden VHT 14 och VRT 11 (viheralueiden hoito- ja rakentamisohteita).

## **2.16 Slutstädningen**

Arbetsplatsområdet och dess omgivning samt upplagringsplatserna ska städas och återställas. När arbetet är klart meddelar tillståndssökanden tillståndsbeviljaren att arbetet är klart och beställer en slutsyn, där arbetsområdets skick granskas och överläts.

## **2.17 Tillståndsinnehavarens ansvar för arbetet**

Sökanden ansvarar för alla arbeten som lovet medför. Ansvaret innebär även att sökanden är ansvarig gentemot tredje part. Ifall sökanden anlitar underentreprenör eller dylik, svarar sökanden även för dennes verksamhet.

## **3 ANSÖKAN**

Tillståndsansökningsblanketten finns som e-blankett på Korsholms kommuns webbplats på adressen: [www.korsholm.fi](http://www.korsholm.fi).

Ansökan jämte bilagor kan också skickas till adressen:  
Korsholms kommun/Gräv- och placeringstillstånd  
Centrumvägen 4  
65610 KORSHOLM

Eller e-post: [kommunalteknik.ansokningar@korsholm.fi](mailto:kommunalteknik.ansokningar@korsholm.fi).

## **4 VATTENTJÄNSTVERKET**

### **Flyttning av befintliga ledningar.**

Om placering av ledningar stadgas i markanvändnings- och bygglagen samt i vattenlagen. Vattenlagen tillämpas vid placering av ledningar och anordningar i samband med vattentillstånd. Enligt 161 § i markanvändnings- och bygglagen kan man komma överens om placeringen av ledningar. Ett avtal om placering av anordningar binder också fastighetens nya ägare. Motsvarande bestämmelser fanns tidigare i 133 § i bygglagen. Det finns också rättspraxis angående placeringens varaktighet från den tiden lagen var i kraft (HFD 1999:23).

Fastighetens ägare har rätt att ansöka om flyttning av ledningar och ansökan behandlas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Enligt 162 § i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om ändring och avlägsnande av samhällstekniska anordningar. Enligt 162 § kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet besluta om en ändring som gäller placeringen av en ledning eller anordning som avses i 161 § med iakttagande i tillämpliga delar av 160 § i fastighetsbildningslagen. Flyttningskostnader ingår i § 164 i fastighetsbildningslagen. Bestämmelser om flyttning av ledningar, anordningar och konstruktioner på allmänna områden ingår i § 89 i markanvändnings- och bygglagen.

Principen vid flyttning av ledningar är i allmänhet att den som behöver få ledningarna flyttade och som har nytta av flyttningen står för flyttningskostnaderna. Det är också möjligt att dela kostnaderna på ett annat sätt till exempel när vattentjänstverkets ledningar behöver förnyas eller förstöras. Då kan man avvika från principen t.ex. i proportion till den nytta parterna får. I dylika fall ska överenskommas på förhand innan arbetet inleds.

Ifall kommunen gör flyttningar av vattentjänstverkets ledningar, beroende på byggande av detaljplanområden eller övriga kommunala fastigheter, betalas flytten av projektet i fråga. I dagsläget görs inte avdrag beroende på ledningsnätets ålder, inte heller ifall vattentjänstverket har nytta av flyttningarna ifråga. Ifall vattentjänstverket har behov av utbyggnad i samband med projektet finansieras utbyggnaden av vattentjänstverket.

Anhållan om flyttning av vattentjänstverkets vatten- och avloppsledningar riktas till vattentjänstverket till adressen: [vattentjanstverket@korsholm.fi](mailto:vattentjanstverket@korsholm.fi).

Ifall det vid grävningsarbetet upptäcks rör- eller övriga ledningar som inte finns utmärkta på vattentjänstverkets kartor, ska detta meddelas vattentjänstverkets personal, så att ledningarna i fråga kan inmätas.

## **5 GRÄV- OCH PLACERINGSTILLSTÅND SAMT MARKANVÄNDNINGSTAXOR PÅ ALLMÄNNA OMRÅDEN SAMT ADMINISTRATIVA TVÅNGSÅTGÄRDER PÅ FASTIGHETER SOM ÄGS AV KORSHOLMS KOMMUN**

Taxa för gräv- och placeringstillstånd i Korsholms kommun omfattar principer för fastställande av avgifter som tas ut för granskning av ansökan (anmälan) för arbeten som utförs på gator och allmänna områden, övervakning av arbetet och användning av området som arbetsplats.

### **Allmänt**

Kommunen har rättighet och skyldighet att på de områden som kommunen förvaltar över samordna arbeten som utförs på området samt övervaka dem. Den som ansvarar för arbeten ska göra en anhållan om gräv- och placeringstillstånd för arbeten som utförs på en gata eller på ett allmänt område. Detta ger kommunen möjlighet att styra arbeten på så sätt att olägenheterna för att röra sig, för säkerheten, miljön och gatustrukturer är så små som möjligt. Arbetet kan inledas först efter att kommunen har gett sitt samtycke.

Trasiga ledningar, anordningar och konstruktioner får dock repareras omedelbart för förebyggande av betydande skador (arbete med karaktär av nödarbete). Om reparationer ska det så snart som möjligt göras en anmälan och ges en sådan utredning som avses i lagen. För behandling av anmälan som gäller sådant arbete, övervakning och tillfällig användning av området tas ut en avgift enligt gällande taxa.

### **5.1 Behandlings- och övervakningsavgift för ansökan om gräv- och placeringstillstånd**

Kommunen tar ut en avgift för behandling av anmälan och för övervakning av arbetet. Avgiften fastställs på basen av kostnaderna som behandlingen av ansökan och övervakningen av arbetet orsakar kommunen.

Om den som ansvarar för arbetet återkallar ansökan efter att samtycke getts, tas ut en behandlings- och övervakningsavgift enligt den arbetsmängd som orsakats kommunen.

För behandling av ett vanligt gräv- och placeringstillstånd tar kommunen ut en avgift om 220 euro (moms 0 %). I avgiften ingår förutom behandlingen även ett besök på arbetsplatsen, slutsyn och ett garantibesök.

*Se Samhällsbyggnadsnämndens prislista 1.6.2021 / Korsholms kommun*

## **5.2 Avgifterna för områdesanvändning, grävarbeten och andra arbeten som utförs på allmänna områden ägda av Korsholms kommun**

### **5.2.1 Avgift för områdesanvändning (gäller inte placeringstillstånd för ledningar och rör som omfattas av separata anvisningar)**

Om entreprenör/byggherre under arbetets gång behöver tilläggsutrymme på kommunens vägområde eller på en fastighet som ägs av kommunen, tar kommunen ut en hyresavgift enligt följande villkor:

För tillfällig användning av ett område som arbetsplats på det sätt som avses i 14 a § i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden får kommunen, när området avstängs för allmänt bruk, ta ut en skälig avgift som grundar sig på tid, områdets storlek och på hur centralt beläget området är. Avgifterna gäller på lika villkor även kommunen när kommunen utför arbete på en gata eller på ett allmänt område (14 b §). Genom att man tar områdets centrala läge som grund för avgiften möjliggörs lägre enhetsavgifter för gator som finns mera avsides eller är lugnare. På så sätt indelas kommunen i olika avgiftsklasser med centrala läget som grund.

Avgift tas inte ut om arbetet hänför sig till något annat arbete som kommunen utför i anslutning till byggandet av gatan. Avgift tas inte ut för den tid då området är arbetsplats av ett sådant oförutsebart skäl som inte beror på den som ansvarar för arbetet.

Efter att anmälan behandlats ger kommunen sitt samtycke till att arbeten kan inledas. Vid behov ges bestämmelser för hur arbetet ska utföras. Genom samtycke godkänns den arbetstid som den som ansvarar för arbeten har anmält och under vilken området ska återställas. Om den som ansvarar för arbeten inte kan hålla den tidsram som anmälts, ska kommunen inom ramen för godkänd arbetstid meddelas om behovet av tilläggstid. Om arbetet färdigställs tidigare, ska den som ansvarar meddela detta till kommunen så att man kan övervaka arbetet och ta ut avgift för områdesanvändningen enligt förverkligad arbetstid.

### **5.2.2 Grävarbeten**

Gällande arbeten mellan avgiftskategorierna bestäms avgiften för områdesanvändningen enligt den högre avgiftskategorin. Enligt 14 b § 3. mom. i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden tas avgiften för tillfällig användning ut endast en gång per arbetsplats.

Vid grävarbete som utförs av två eller flera parter ska parterna sinsemellan avtala om de olika ansvaren och skyldigheterna på arbetsplatsen samt om hur de delar avgifterna. Enligt avtalet mellan de som ansvarar för arbetet ska man anmäla en arbetsansvarig som ansvarar för att skyldigheterna som lagen stadgar om och bestämmelserna som kommunens anvisningar kräver följs och uppgör en ansökan om grävarbete. Den som ansvarar för arbetet vid ett gemensamt schakt ska i anmälan

meddela alla parter som ingår i det gemensamma schaktet. För grävarbeten utanför det gemensamma schaktet ska parterna lämna in egen ansökan till kommunen, och för den tas ut avgifter enligt taxa.

Om grävarbeten utförs under vinterarbetssäsongen 1.12–14.5:

Om arbetsplatsen har återställts i ett funktionellt skick, avbryts avgiften för områdesanvändningen för vintersäsongen. Vid avvikande väderleksförhållanden definieras längden på vinterarbetssäsongen separat. Med funktionellt skick avses att området har återställts i det skick som fastställts genom samtycket (bland annat att området är belagt med tillfällig beläggning som godkänts i samtycket) och återställts till allmänt bruk.

En arbetsplats som för vinterarbetssäsongen återställts i funktionellt skick ska senast 1.6. återställas i det skick området var innan arbetet inleddes (exempelvis för arbetsplatser som under vinterarbetssäsongen belagts tillfälligt ger kommunen ett direktiv enligt vilket asfalteringen ska vara färdig senast 1.6). Om arbeten inte färdigställs före datumet ovan, ska en anmälan om tilläggstid för arbetet göras och en utredning ges inom utsatt tid.

### 5.2.3 Andra arbeten som utförs på allmänna områden

För andra än grävarbeten som utförs på allmänna områden tas ut en avgift för områdesanvändning enligt enhetspriset som definierats i taxan för varje påbörjad 15 m<sup>2</sup>.

Avgiften för användningen av området som arbetsplats kan minskas med 50 % för de delar som området kan användas, med hjälp av till exempel ställningar under vilken man kan gå. Exempel på sådana objekt är till exempel vid sanering av fasader.

#### Taxor som tas ut för arbeten på allmänna områden

Avgift för områdesanvändning

Storlek på arbetet /enhet	1 (€/dag)	2 (€/dag)	3 (€/dag)	4 (€/dag)
Påbörjad 15 m <sup>2</sup>	2,0	1,3	0,6	0,3

- 
- 1 Byggnadsplanegata som gränsar till centrumfunktioner (C-, PL, YL-, YL-, YSA och motsvarande planbeteckningar)
  - 2 Övriga byggnadsplanevägar
  - 3 Allmänna detaljplanerade områden
  - 4 Övriga av kommunen ägda fastigheter

Grundavgiften 120 €/tillstånd tillkommer.

Se *Samhällsbyggnadsnämndens prislista 1.6.2021, Korsholms kommun*

**Anvisningar för hur man fyller i ansökan för områdesanvändning/grävarbete och annat arbete som utförs på ett allmänt område samt vilka bilagor som krävs finns under 2.2 Ansökan om tillstånd.**

## 5.3 Administrativa påföljder

### 5.3.1 Administrativa tvångsåtgärder

I lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden, 16 § 1 mom., stadgas om att om någon vidtar åtgärder i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av



den, eller försummar en skyldighet som föreskrivs i denna lag eller som grundar sig på föreskrifter som utfärdats med stöd av den, får den kommunala tillsynsmyndigheten förordna att skyldigheten ska fullgöras på den försumliges bekostnad.

Detta gäller ifall tillståndsägaren utför arbetet med dålig kvalitet eller arbetet försumrats. Likaså kan den tredskande om särskilda skäl kräver det förbjudas att vidta en åtgärd. Ifall parterna inte genom förhandlingar kan komma överens behandlas ärendet i lokal tingsrätt

Ifall gransknings- eller övervakningsuppgifterna beror på att anmälningsskyldighet, skyldighet som stadgas i lagen eller getts med stöd av lagen har försumrats, tas hos den som försummat skyldigheten ut de kostnader som extra övervakning har orsakat.

- a) För övervakningsmyndighetens skriftliga uppmaning eller föreläggande kan en behandlingsavgift på minst 140 euro och högst 910 euro fastställas. Avgiften bestäms enligt övervakningsmyndighetens arbetsmängd i behandlingen av övervakningsärendet.

Av samhällsbyggnadsnämnden fattat beslut genom vilket en förpliktelse ålagts eller/och bestämts att hotet gällande en redan ålagd förpliktelse ska verkställas samt beslut.

- b) Avgift för övervakningen är högst 5 000 euro per beslut och bestäms enligt den arbetsmängd som övervakningsmyndigheten har använt för behandling av övervakningsärendet.

Om granskning eller övervakning har utförts till följd av oanmält arbete, och ärendet efter detta förs in som anmälningssak för behandling i samhällsbyggnadsnämnden, kan avgiften som fastställs enligt denna taxa höjas så att den täcker kostnader som de utförda åtgärderna har orsakat.

- c) Tilläggsavgiften är minst 160 och högst 250 euro och bestäms enligt övervakningsmyndighetens arbetsmängd i behandlingen av övervakningsärendet.

### **5.3.2 Direkt förvaltningstvång**

Enligt 16 § 4 mom. i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden har en tjänsteinnehavare som lyder under den kommunala tillsynsmyndigheten rätt att omedelbart vidta åtgärder för att avvärja faran om det av en försummelse orsakas omedelbar fara för säkerheten. Kostnader som orsakats av en sådan åtgärd kan tas ut enligt kommunala övervakningsmyndighetens beslut hos den vars verksamhet eller försummelse har orsakat fara.

### **5.3.3 Rättsmedel**

Över förvaltningsbeslut som fattats av tjänsteman, kan part som är missnöjd med beslutet, begära omprövning av beslut hos behörigt organ (samhällsbyggnadsnämnden i Korsholm). Över beslut som organet fattat och som gäller förvaltningsärenden kan anföras besvär hos förvaltningsdomstolen. Beslut som gäller ersättningsanspråk eller försummelseavgifter avgörs i första hand genom förhandling och förlikning. Ifall att parterna inte kan komma överens avgörs ärendet av Österbottens tingsrätt.

## **6 ANSVAR FÖR UPPKOMNA SKADOR**

Övervakning som utförts av kommunal övervakningsmyndighet eliminerar inte det ansvar för uppkomna skador som den som ansvarar för arbetet och den som utfört arbetet har för de skador som de har orsakat.

**Sökande som erhållit gräv- och placeringstillstånd eller tillstånd för användning av området eller för arbete på ett allmänt område ansvarar för alla åtgärder i anslutning till grävarbeten och andra åtgärder som ingår i ansökan. Sökandes ansvar gäller förutom Korsholms kommun även en tredje part.**

**Om tillståndsinnehavaren anlitar en underleverantör eller motsvarande, ansvarar tillståndsinnehavaren även för dennes verksamhet.**

## **7 BILAGOR**

Bilaga 1	Exempel på trafikregleringsplan, skedesplan och entreprenadområde
Bilaga 2	Exempel på planering- och byggarbetsplan
Bilaga 3	Exempel på bilder med skissade dragningar
Bilaga 4	Filer med modeller för uppgörande av trafikregleringsplaner

